

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ МИНИСТРЛІГІ

«МАҚСАТ» ОРАЛ ЖОҒАРЫ МЕДИЦИНАЛЫҚ КОЛЛЕДЖІ» ЖМ

«БЕКІТІЛДІ»

Колледж директоры

_____ Берген М.К.

*Педагогикалық кеңес отырысында
қаралды және талданды
(хаттама № 1 «31»08. 2023)*

КОЛЛЕДЖІШІЛІК БАҚЫЛАУ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ

Орал-2023

КОЛЛЕДЖІШІЛІК БАҚЫЛАУ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ

1. Жалпы ережелер.

- 1.1. Осы Ереже колледжішілік бақылауды ұйымдастыру мен жүргізудің мазмұнын, тәртібін айқындайды және "білім туралы"ҚР Заңына сәйкес жасалған.
- 1.2. Білім беру процесін колледжішілік бақылау-білім беру процесінің жай-күйін есепке алу мен талдауды жоспарлы, мақсатты және объективті тексеру жүйесі, педагогикалық ұжымды басқару нысандарының бірі.

Колледждің білім беру процесін колледжішілік бақылаудың негізгі мақсаты -оқу-тәрбие процесін одан әрі жетілдіру, жұмыстағы кемшіліктерді жедел жою, білім алушыларды кәсіптік білім беру жүйесіне оқыту мен тәрбиелеу сапасын арттыру мақсатында инженер-педагог қызметкерлерге нақты көмек көрсету болып табылады.

- 1.3. Колледжішілік бақылаудың негізгі міндеттері: оқу-тәрбие жұмысының, инженер-педагог қызметкерлердің қызметінің жай-күйін тексеру; озық педагогикалық тәжірибені зерделеу және оқытушылар мен кураторлардың ғылыми-техникалық прогресс пен Есептеу техникасының жетістіктерін пайдалануы болып табылады. Осы міндеттерді шешу үшін колледжішілік бақылау оның әртүрлі түрлері мен формаларын үйлестіре отырып, жүйелі түрде жүргізілуі керек.
- 1.4. Оқу-тәрбие процесін бақылау-колледж директорының маңызды функцияларының бірі. Ол жоспарлау, ұйымдастыру, үйлестіру, есепке алу және талдау сияқты басқару функцияларымен қатар тұрады. Бақылау колледж әкімшілігінің қызметін реттейтін реттеуші рөлін атқарады.
- 1.5. Білім беру процесін колледжішілік бақылаудың мақсаты-колледж қызметінің мамандарды даярлау сапасы бойынша бүгінгі күннің талаптарына толық сәйкестігіне қол жеткізу. Колледжішілік бақылау педагогтар мен білім алушылар қызметінің әртүрлі жақтарын тексеруді, есепке алуды және талдауды, алынған нәтижелерді оқыту мен тәрбиелеудің қойылған мақсаттарымен салыстыруды, сондай-ақ оларды бағалауды қамтиды.
- 1.6. Колледжішілік бақылауға басшылықты колледж директоры жүзеге асырады. Дирекормен қатар колледжішілік бақылауды: директордың оқу ісі жөніндегі орынбасары, директордың оқу-әдістемелік жұмыс жөніндегі орынбасары, директордың оқу-өндірістік жұмыс және тәрбие ісі жөніндегі орынбасары жүзеге асырады.
- 1.7. «Тиісті типтердегі және түрлердегі мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, қосымша білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 31 тамыздағы № 385 бұйрығы. сәйкес техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарында білім алушыларға (студенттер, курсанттар, кадеттер) жатады.

2. Білім беру процесін колледжішілік бақылауды жоспарлау.

- 2.1. Колледжішілік бақылауды жоспарлау кезінде мыналарды қарастыру қажет:
 - оқу-тәрбие процесінің барлық тараптарын тексеру жүйесі, оқу сабақтарын өткізу сапасына, білім алушылардың білімі мен дағдыларының деңгейіне ерекше назар аударып;
 - * колледж басшылығы тарапынан іс-қимылдарды үйлестіру және талаптардың бірлігі, алдыңғы тексерулер ұсыныстарының орындалуын бақылау;

* Колледж басшыларының бақылау учаскелерін олардың лауазымына, мамандығына және практикалық тәжірибесіне сәйкес бөлу;

* әрбір колледж басшысы қатысатын оқу сабақтарының саны;

* бақылау қорытындысы бойынша іс-шаралар.

- 2.2. Колледжішілік бақылауды жоспарлау кезінде колледж директорының оқу айы ішінде кемінде бір оқу сабағына, директордың ОЖЖ жөніндегі орынбасарының, директордың ОЖЖ жөніндегі орынбасарының – екеуінің, директордың ВР жөніндегі орынбасарының – бір оқу сабағына міндетті түрде баруын көздеу қажет.
- 2.3. Колледжішілік бақылауды жоспарлау колледждің ай мен жылға арналған жұмыс жоспарының дербес бөлімі түрінде жүзеге асырылады. Бұл ретте ҚР Білім және ғылым министрлігінің нұсқаулары, колледждің өткен оқу жылындағы оқу-тәрбие жұмысының қорытындылары, педагогикалық кеңестің шешімдері, әдістемелік комиссиялар мен әдістемелік кеңестің ұсыныстары ескеріледі.

Бақылаудың нақты мақсаттары, мазмұны мен әдістері, сондай-ақ оны жүзеге асыратын адамдар бақылау жоспарында бір айға көрсетіледі.

3. Колледжішілік бақылауды ұйымдастыру және жүргізу рәсімі.

3.1. Колледжішілік бақылауды жүргізу үшін негіз болып табылады:

- педагог қызметкердің аттестаттауға өтініші;
- жоспарлы бақылау;
- басқару шешімдерін дайындау үшін істердің жай-күйін тексеру;
- білім беру саласындағы бұзушылықтар бойынша жеке және заңды тұлғалардың өтініші.

3.2. Колледжішілік бақылаудың кез келген мәселесінің жай күйін тексеруді ұйымдастыру келесі кезеңдерден тұрады:

- бақылау мақсаттарын анықтау;
- бақылау объектілері;
- тексеру жоспарын құру;
- қатысушыларға нұсқау беру;
- бақылау формалары мен әдістерін таңдау;
- істердің нақты жай-күйін анықтау;
- бұл жағдайды объективті бағалау;
- бағалаудан туындайтын қорытындылар;
- колледждегі білім беру процесін жетілдіру немесе кемшіліктерді жою бойынша ұсыныстар немесе ұсыныстар;
- кемшіліктерді жою мерзімдерін анықтау немесе қайта бақылау.

3.3. Колледжішілік бақылауды колледж директоры, директордың оқу, оқу-әдістемелік, оқу-өндірістік, тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасарлары, меңгеруші жүзеге асырады. осы мақсаттар үшін құрылған комиссия. Сарапшылар ретінде бақылауға қатысуға бөгде (құзыретті) ұйымдар мен жекелеген мамандар тартылуы мүмкін.

3.4. Директор алдағы тексерудің мерзімдері мен мақсаттары туралы бұйрық шығарады, қорытынды материалдарды ұсыну мерзімін және нақты тексеру мәселелерін анықтайтын жоспар-тапсырманы белгілейді және қорытынды анықтаманы дайындау үшін бақылау нәтижелерінің жеткілікті хабардар болуын және салыстырылуын қамтамасыз етуі тиіс.

3.5. Тақырыптық немесе фронтальды тексерулердің ұзақтығы кемінде 5 оқу сабағына және басқа да іс-шараларға қатыса отырып, 15 күннен аспауға тиіс.

- 3.6. Колледжішілік бақылауды жүзеге асыру кезінде сарапшылардың құқығы бар:
- оқытушының лауазымдық міндеттеріне сәйкес құжаттамамен танысу (күнтізбелік-тақырыптық жоспарлау, сабақ жоспарлары, оқу сабақтарының журналдары, студенттердің дәптерлері, тәрбие жұмысының жоспарлары);
 - оқу сабақтарына, сыныптан тыс іс-шараларға қатысу және талдау арқылы колледж педагог қызметкерлерінің практикалық қызметін зерделеу;
 - педагогикалық қызмет нәтижелері туралы статистикалық деректерді талдау (бақылау жұмыстары, бөлімдер және т. б.);
 - оқытушының оқу-әдістемелік, оқу-ғылыми, тәжірибелік-эксперименттік жұмысының нәтижелерін талдау;
 - білім алушылардың олимпиадаларға, конкурстарға, көрмелерге, конференцияларға және т. б. қатысу нәтижелерін анықтау.;
 - әлеуметтік, психологиялық, педагогикалық зерттеулерді ұйымдастыру: білім алушыларға, ата-аналарға, оқытушыларға сауалнама жүргізу, тестілеу;
 - қорытынды жасау және басқару шешімдерін қабылдау.
- 3.7. Тексерілетін педагог қызметкердің құқығы бар:
- бақылау мерзімдерін және оның қызметін бағалау критерийлерін білу;
 - бақылаудың мақсатын, мазмұнын, түрлерін, формалары мен әдістерін білу;
 - колледж әкімшілігінің қорытындыларымен және ұсынымдарымен уақтылы танысу.
- 3.8. Жоспарлы бақылау жүргізу кезінде, егер айлық жоспарда бақылау мерзімі көрсетілсе, оқытушының қосымша ескертуі талап етілмейді. Директор мен оның орынбасарлары колледж оқытушыларының сабақтарына алдын-ала ескертусіз қатыса алады.
- 3.9. Тексеру нәтижелері бір ай мерзімде талдамалық анықтама түрінде ресімделеді, онда:
- бақылау мақсаты;
 - бақылау жүргізу мерзімдері;
 - сараптама комиссиясының құрамы;
 - тексеру процесінде қандай жұмыс жүргізілді (оқу сабақтарына қатысты, бақылау жұмыстары жүргізілді, Оқу құжаттамасы қаралды, әңгімелесулер және т. б.);
 - фактілерді анықтау (не анықталды);
 - қорытындылар;
 - ұсыныстар немесе ұсыныстар;
 - тексеру қорытындысы шығарылған жерде (ПЦК отырысы, педагогикалық ұжымның кеңесі, директордың орынбасары жанындағы кеңес, жеке);
 - анықтаманы жазуға жауапты адамның күні мен қолы.
- 3.10. Оның нысанына, мақсаттары мен міндеттеріне байланысты, сондай-ақ істердің нақты жағдайын ескере отырып, қорытындылар бойынша:
- педагогикалық немесе әдістемелік кеңестердің отырыстары, өндірістік кеңестер, педагогикалық құраммен жұмыс кеңестері өткізіледі;
 - тексеру нәтижелері педагог қызметкерлерді аттестаттау кезінде ескеріледі.
- 3.11. Колледж директоры колледжішілік бақылау нәтижелері бойынша шешім қабылдайды:
- тиісті бұйрық шығару туралы;

- алқалы органның бақылаудың қорытынды материалдарын талқылауы туралы;
- белгілі бір сарапшыларды тарта отырып, қайта бақылау жүргізу туралы;
- қызметкерлерді тәртіптік жауапкершілікке тарту туралы;
- қызметкерлерді көтермелеу туралы;
- өз құзыреті шегінде өзге де шешімдер.

4. Білім беру процесін колледжішілік бақылаудың мазмұны мен әдістері

4.1. Колледжішілік бақылау Оқу-тәрбие процесінің мынадай негізгі жақтарын зерделеуге және талдауға бағытталуы тиіс:

- мамандардың жалпы білім беру деңгейі мен кәсіби даярлығының сапасы;
- оқытудың оқу-әдістемелік және ғылыми-әдістемелік деңгейі мен тәрбие жұмысының жай-күйі;
- оқу жоспарлары мен бағдарламаларын, жоспарлау, есепке алу және есеп беру құжаттамаларын орындау;
- білім алушының жеке және өзіндік жұмысын, сыныптан тыс және үйірме жұмыстарын ұйымдастыру;
- әдістемелік жұмысты ұйымдастыру және тиімділігі, оқытушылар мен кураторлардың жеке жұмыс жоспарларын орындау;
- оқытушылар мен кураторлардың жұмыс жүйесі, озық педагогикалық тәжірибе және оқытудың жаңа педагогикалық технологияларын енгізу;
- әр пән мен мамандық бойынша оқу–материалдық базаның жай-күйі.

4.2. Колледж ішіндегі бақылаудың негізгі түрлері:

- алдын ала бақылау;
- ағымдағы бақылау;
- қорытынды бақылау.

Алдын ала бақылау бағдарламаның белгілі бір тақырыбы немесе бөлімі бойынша жеке оқытушының жұмысындағы ықтимал қателіктердің алдын алуға немесе білім алушылармен оқу, секциялық, үйірме, жеке, консультациялық сабақтар өткізгенге дейін Педагогикалық және әдістемелік міндеттерді шешуге бағытталған.

Ағымдағы бақылау мекемедегі білім беру процесінің тиімділігін талдауға бағытталған.

Қорытынды бақылау оқытушылардың кәсіби қызметі мен білім алушылардың оқу қызметінің нәтижелерін жалпылама талдау мүмкіндігін қамтамасыз етуге және олардың негізінде мекемедегі білім беру процесінің сапасын қамтамасыз етудің стратегиялық жолдарын жоспарлауды жүзеге асыруға бағытталған.

4.3. Колледжішілік бақылау шеңберінде білім алушылардың, ата-аналардың, басқа да азаматтардың, ұйымдардың өтініштеріне байланысты білім беру процесіне қатысушылар арасындағы қарым-қатынастардағы жанжалды жағдайларды реттеу мақсатында жүзеге асырылатын жедел тексерулер жүргізуге болады.

4.4. Колледжішілік бақылаудың келесі түрлері бар:

- тақырыптық бақылау;
- фронтальды бақылау;
- жеке бақылау.

Тақырыптық бақылау педагогикалық ұжым, оқу тобы, ПЦҚ, кітапхана, жеке оқытушы немесе куратор жұмысының тәжірибесінде қандай да бір нақты мәселені терең зерттеуді қамтамасыз етеді және келесі нысандарда жүзеге асырылады: тақырыптық-жалпылау, жалпылау-топтық, пәндік-жалпылау.

Тақырыптық-жалпылама бақылау әртүрлі топтардағы және әртүрлі пәндер бойынша педагогикалық процестің бір аспектісін терең зерттеуді қамтамасыз етеді.

Жалпылама топтық бір топтағы білім беру процесінің жай-күйін зерттеуді қамтиды.

Пәндік-жалпылама бақылау әр түрлі топтарда және әр түрлі оқытушыларда белгілі бір пәнді оқыту сапасын тексеруді қамтиды.

Фронтальды бақылау ұжымды, ПЦК, кітапхананы, оқу тобын немесе оқытушының, куратордың кәсіби қызметінің нәтижелерін жан-жақты зерттеуге бағытталған.

Жеке бақылау (тақырыптық және фронтальды бақылау түрінде де орын алады) кәсіби сараптамаға бағытталған.

4.5. Субъект бойынша бақылаудың келесі нысандары бөлінеді: әкімшілік, ұжымдық, өзара бақылау және өзін-өзі бақылау.

4.6. Колледжішілік бақылау ретінде келесі әдістерді қолдануға болады:

- өндірістік және Теориялық оқыту сабақтарына, сыныптан тыс тәрбие іс-шараларына, үйірмелерге, секцияларға, қызығушылық клубтарына және т. б. қатысу және талдау;
- оқу жоспарлары мен бағдарламаларының орындалуын талдау;
 - фронтальды бақылау және тексеру жұмыстарын жүргізу, оның әртүрлі деңгейлерінде білімнің бақылау бөлімдерін жүргізу арқылы білім алушылардың кәсіптік даярлық деңгейін тікелей тексеру;
 - оқытушылар мен білім алушылардың білімін тексеру және қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау;
 - оқу-жоспарлау құжаттамасының, есептердің және статистикалық деректердің жай-күйін талдау;
 - оқу-көрнекі құралдарды, оқитудың техникалық құралдарын, жабдықтарды, АКТ пайдалану тиімділігін тексеру.
 - құжаттаманы зерттеу;
 - білім беру процесінің ұйымдастырылуын қадағалау;
 - сараптама;
 - сұхбат;
 - білім беру процесіне қатысушылардың сауалнамасы;
 - сауалнама;
 - бақылау бөлімдері;
 - тестілеу;
 - әлеуметтік.

5. Білім беру процесін колледжішілік бақылауды есепке алу.

5.1. Колледжішілік бақылау нәтижелері бойынша колледж директоры немесе директордың оқу работе жөніндегі орынбасары, директордың оқу-әдістемелік жұмыс жөніндегі орынбасары мерзімді түрде қосымша бұйрықтар мен өкімдер шығара алады. Ұжымдық талдау мен шешуді талап ететін мәселелер пәндік-циклдік комиссиялардың талқылауына шығарылады.

5.2. Жұмыс тәжірибесін зерделеу мақсатында оқытушылардың сабаққа өзара қатысуы айына кемінде екі рет жүзеге асырылады. Сабаққа өзара қатысу туралы есептілік ПЦК төрағасында сақталады.